

ДОСТУПНОСТ БЕСПЛАТНЕ ПРАВНЕ ПОМОЋИ ЖРТВАМА РОДНО ЗАСНОВАНОГ НАСИЉА:

Препоруке за повећање доступности бесплатне правне помоћи

Истраживање:

Право на бесплатну правну помоћ жртава
родно заснованог насиља у републици Србији

Сажетак 4

јул 2022.

Ovaj projekat finansira
Evropska unija

Fenomen

UN WOMEN

Пројекат „Повећање доступности бесплатне правне помоћи за жене које су преживеле родно засновано насиље у Србији“

Истраживање у оквиру пројекта ради Правни факултет Универзитета у Крагујевцу

Сажетак бр. 4

ПРЕПОРУКЕ ЗА ПОВЕЋАЊЕ ДОСТУПНОСТИ БЕСПЛАТНЕ ПРАВНЕ ПОМОЋИ

Закон и пракса пружања бесплатне правне помоћи жртвама родно заснованог насиља у Републици Србији показују одређене недостатке који морају бити исправљени. У складу с тим смо формулисали и препоруке:

- У пројектовању система бесплатне правне помоћи неопходно је да жртве насиља буду препознате и мапиране, да се сагледа и анализира њихов положај и специфична, мултидисциплинарна правнозаштитна потреба. Проблеми са којима се суочавају жртве насиља су вишеструки, па се могу наћи испред вишеструких баријера: социјалних, културних, образовних, економских, као и институционалних, при чему све оне отежавају или онемогућавају приступ правди. Задатак правног система је да успостави систем бесплатне правне помоћи који свима, па и изузетно рањивим друштвеним групама као што су жртве родно заснованог насиља, омогућава једнаку доступност правосуђа и свих механизма заштите од свих видова насиља;
- С обзиром на то да ЗБПП разликује жртве насиља у породици (које увек испуњавају услове за пружање бесплатне правне помоћи) и жртве других облика родно заснованог насиља предвиђених Истамбулском конвенцијом (које морају да докажу да испуњавају услове за пружање бесплатне правне помоћи у поступку пријаве) потребно је изједначити положај свих поменутих рањивих група - жртава насиља како би бесплатне правне помоћи добиле све жртве родно заснованог насиља без обзира на имовински цензус;

**PРАВНА
ПОМОЋ
ЗА ЖРТВЕ
НАСИЛЈА**

Projekat "Povećanje dostupnosti besplatne pravne pomoći za žene koje su preživele rodno zasnovano nasilje u Srbiji" sprovodi Udruženje Fenomena uz podršku UN Women - agencije Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena. Materijal je proizveden sredstvima Evropske unije. Sadržaj projekta i ovog materijala isključivo pripada Udruženju Fenomena i ne predstavlja nužno stavove Evropske unije, UN Women niti zemalja članica UN-a.

- Неопходно је повећати број запослених у службама бесплатне правне помоћи (један запослени дипломирани правник са положеним правосудним испитом уз све додатне послове и напоре није у могућности да испуни законом предвиђене обавезе на правремен, правилан, потпун и ефикасан начин и пружи бесплатне правне помоћи сваком грађанину који испуњава услове); наведено имплицира потребу да се обезбеди системска подршка локалним самоуправама које имају проблем малог броја запослених дипломираних правника како би могли да формирају експертске тимове за ову врсту услуге грађанима.
- Неопходно је спровести обуке за запослене у службама бесплатне правне помоћи у оквиру јединица локалне самоуправе како би разумели обавезе које произлазе из Закона о бесплатној правној помоћи;
- Потребно је да запослени у службама бесплатне правне помоћи за јединице локалне самоуправе воде детаљније евиденције о поступцима пружања бесплатне правне помоћи (овде подвлачимо вођење одвојених евиденција за различите врсте поступака заштите од насиља); пропусти у начину на који запослени у ЈЛС воде евиденције значајно отежавају анализу података и дисеминацију резултата о доступности бесплатне правне помоћи, па и за жртве родно заснованог насиља;
- Потребно је континуирано спровођење републичке и локалних медијских кампања (путем радија, телевизија, друштвених мрежа, штампаних материјала - летака, приручника, водича, итд.) ради информисања грађана (шире јавности) о праву на бесплатну правну помоћ и бесплатну правну подршку, како би им се предочила доступност истих;
- Потребно је обезбедити и асистенцију у виду помоћи и подршке грађанима приликом попуњавања обрасца захтева за пружање бесплатне правне помоћи и прикупљања додатне документације; Требало би размотрити и измену обрасца формулара који се подноси приликом подношења захтева за бесплатне правне помоћи, како би био разумљив најширем кругу корисника, а тиме и поједностављен поступак подношења захтева за бесплатне правне помоћи;

- Како су током претходних деценија невладине организације (посебно женске НВО) радиле на изградњи своје стручности, повећању компетенција и континуираној едукацији сарадника и грађана на тему родно заснованог насиља, тако је потребно јасно и недвосмислено предвидети могућност и начин њиховог активног учешћа у процесу повећања доступности бесплатне правне помоћи и представљања интереса жртава родно заснованог насиља;
- Како су правни факултети у оквиру правних клиника годинама спроводили додипломске програме ради усавршавања знања студената из различитих области права и оспособљавања студената - будућих дипломираних правника за пружање правне помоћи уз надзор професора и адвоката који учествују током целог програма обуке и праксе, тако би требало размотрити проширивање њихових овлашћења у постојећем режиму установљеном ЗБПП;
- У циљу спречавања родно заснованог насиља потребна је: сарадња државних институција за људска права и тела за равноправност са цивилним друштвом и невладиним организацијама;
- Неопходна је континуирана сарадња државних органа најпре између себе (полиције, јавног тужилаштва, судова, центара за социјални рад), а онда и са представницима цивилног друштва, невладиним организацијама и правним факултетима;
- Ради разумевања потреба, праваца и начина побољшања, измене и допуне закона којима су регулисани поступци за заштиту жртава насиља у породици и родно заснованог насиља, потребно је: 1) континуирано праћење извршења различитих видова насиља; 2) проучавање узрока и последица различитих видова насиља и стопе учесталости; 3) праћење стопе процесуираних случајева насиља и ефикасности изречених мера у различитим поступцима (као и стопе пропуштања или одустанка од процесуирања извршеног насиља); 4) прикупљање свих наведених и других релевантних података у редовним временским размацама ради израде статистике, анализе постојећег стања, примене закона и формулисања препорука за унапређење постојећих механизма заштите; 5) информисање јавности.

BESPLATNA PRAVNA POMOĆ ZA ŽRTVE NASILJA

Projekat "Povećanje dostupnosti besplatne pravne pomoći za žene koje su preživjele rodno zasnovano nasilje u Srbiji" sprovodi Udruženje Fenomena uz podršku UN Women - agencije Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena. Materijal je proizveden sredstvima Evropske unije. Sadržaj projekta i ovog materijala isključivo pripada Udruženju Fenomena i ne predstavlja nužno stavove Evropske unije, UN Women niti zemalja članica UN-a

